

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VII. Cur peccata nostra non sint Deo voluntaria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

præceptum; in hoc enim casu esset omiffio Sacri moraliter ei voluntaria juxta jam dicta: sicut etiam esset, si ea intentione studeret, ut Sacrum omittet, etiam eo die, quo sacrum audire non teneretur, tunc namque cognitio illa omiffionis Sacri, peculiari modo influeret, alluciendo voluntatem ad illius omiffionem, sicut dictum est de re positiva.

Si omiffio externa intendatur, est voluntaria.

VII. Omiffio interna est voluntaria.

Por omiffionem potest vel violari, vel impleri præceptum.

Omiffio tamen interna, sive pura, sive positiva, est voluntaria, idque secluso omni præcepto & intentione reflexa de illius existentia. Ratio est: hæc namque omiffio & libera est, & procedit à voluntate ex vi cognitionis, cognitionis, inquam, non ipsius omiffionis, sed objecti: hoc autem sufficit ad omiffionem voluntariam, ut constat de ipso actu positivo, qui ut sit voluntarius, non requiritur ut procedat ex cognitione ipsius actus, hoc siquidem rarò contingit, sed ex cognitione objecti. Cum ergo omiffio talis sit naturæ, ut per eam possit vel violari vel impleri præceptum, est in se voluntaria antecedenter ad præceptum. Videatur Suarez d. 1. sect. 5. Valquez d. 24. qui hæc fusè, prosequuntur. Tractant hic aliqui utrum dari possit pura omiffio, sed ad ea quæ hic tradi solent parum necessaria est hæc questio, & latè eam in libris de Anima discussi Disp. vigesima sexta per totam.

habet, velletque, quantum est ex se, illud non fieri: soli ergo homini, qui illud omninò liberè vult & admittit, est voluntarium peccatum, non Deo.

Aliud est de suadente, nec enim in vitus, aut ab alio determinatus, & cupiens peccatum non fieri, hoc præstat, sed ultrò ac sponte, peccati que illius perpetrationem intendens, nec minùs est causa illius moralis, quàm peccans est causa physica. Unde S. Augustinus affirmat Judæos occidisse Christum gladio linguæ, & tunc illum percussisse quando clamabant, crucifige crucifige. Ex quibus sequitur peccatum suadenti illud, non volutum tantum esse, sed etiam voluntarium: horum autem nihil reperitur in Deo, ut ostensum est.

IV. Cur suadenti sit voluntarium peccatum.

Quod si Deus habitum vitiosum homini infunderet (quod tamen plurimi negant fieri posse, sicut nec habitum erroris) peccatum nihilominus inde secutum non esset Deo voluntarium, utpote quod non intendit, sed averfatur & prohibet: Deus quippe ejusmodi habitum infundendo utitur jure suo, supremo scilicet dominio, quod in creaturas omnes habet, amplissimæque potestate, atque ita citra ullam peccati, quod inde sequitur, intentionem hoc præstare potest, nec peccatum illud erit ei voluntarium, sed solùm circa illud habebit se permissivè.

V. Si Deus habitum vitiosum, etiam intantum homini infunderet, peccatum inde secutum non esset Deo voluntarium.

SECTIO SEPTIMA.

Cur peccata nostra non sint Deo voluntaria.

SECTIO OCTAVA.

Inquiruntur varia ad completans voluntarii cognitionem conducentia.

I. RATIO dubitandi est: nam & ea antequam fiant cognoscit, & insuper ut Disp. 29. Phys. cum communi Philosophorum sententia contra Durandum & Dolam ostendi, Physicè & immediatè cum voluntate creata ad omnem actum peccati concurret, hæc autem duo ad completam voluntarii rationem abundè videntur sufficere.

II. Respondetur, hujus etiam difficultatis solutionem facilè ex jam dictis erui posse. Deus itaque peccata non intendit, sed prohibet, imò tantum abest, Deum ea velle, ut tum adhortationibus externis, internisque illuminationibus homines ab eorum perpetratione avocet, tum poenis etiam propositis deterreat. Licèt ergo ad ea physicè concurrat, id tamen solummodo præstat à creatura rationali ad hoc determinatus, & ut indemnem servet illius libertatem; quem proinde concurrerit juxta naturæ rationalis leges, universique moderatoris munus ei non præbere non potest, quamvis ut magis propriè loquar, ad peccandum non tam præbet Deus, quàm non denegat concursum.

III. Dices: Deus in homine producit motus appetitûs, qui ad peccandum vehementer identidem instigant, & multò magis quàm suasio: si ergo homini suadenti sit secundum omnes peccatum ad quod suadet voluntarium, ergo & Deo appetitus motum producenti. Respondet fortasè primò posset, Deum non suâ quasi sponte, sed ab exigentiâ naturæ determinatum, motus illos appetitus ad peccandum instigantes producere, nec alio modo ad illorum productionem concurrere, quàm ad productionem peccati; sicque hi motus non magis sunt ei voluntarii, quàm peccatum ipsum. Secundò dico, quantumvis admitteretur, motus illos Deo esse voluntarios, non tamen sequeretur peccatum ex his secutum esse Deo voluntarium, imò averfatur illud, & positò etiam appetitûs motu pro-

Posita etiam appetitus motibus, Deus peccatum averfatur, & prohibet.

QUÆRES primò: Darine possit voluntarium absque omni actu voluntatis. Prima sententia est negativa: ita Valquez primâ secundâ. Disp. 92. cap. 2. Albertus in secundo, Dist. 35. a. 3. Cajetanus q. 6. a. 3. Henricus Quodi. 12. q. 2. a. 4. Gabriel in 2. Dist. 41. a. 3. dub. 3. & alij.

Secunda sententia contrariò affirmat, dari posse voluntarium absque omni actu voluntatis; hæc imprimis tenet S. Thomas 1. 2. q. 6. a. 3. & q. 71. a. 5. Durandus in secundo, Dist. 35. a. 1. q. 2. Aureolus ibid. a. 3. Oeham in 3. q. 10. Suarez hic, tract. 2. disp. 1. sect. 5. Valentia D. 2. q. 1. punct. 1. & alij.

Existimo item inter has duas sententias facile componi posse, si distinguamus duo genera voluntarij, unum formale & directum, alterum interpretativum, & indirectum, quod in purâ omiffione situm est: cum ergo Disp. 26. de Anima ostenderim possibilem esse puram omiffionem, voluntatemque proposito per intellectum objecto, posse ab omni actu cessare, non videtur negandum dari posse voluntarium indirectum, virtuale, & interpretativum, siquidem non velle objectum aliquod, auditionem scilicet sacri, aut sublevationem egentis profequi, cum potes & debes, perindè est, ac si hæc directè & positivè nolles: ergo in his casibus datur voluntarium interpretativum.

Quæres secundò: utrum etiam dari possit voluntarium absque omni actu intellectus. Respondetur absque omni omnino actu intellectus non posse, cum nec positivè elicere actum circa objectum aliquod queat voluntas, nec actum liberè circa illud omittere, nisi objectum proponatur. Verum est quidem ad voluntarium non requiri explicitam cognitionem objecti, sed sufficere quòd

I. Prima sententia negat posse dari voluntarium sine omni actu voluntatis.

II. Secunda sententia est affirmativa.

III. Potest sine omni actu voluntatis dari voluntarium interpretativum, non formale.

IV. Dari potest voluntarium absque omni cognitione objecti, non absque omni implicita.